

своїми скарбами везла вона за собою домовину свого мужа Ходкевича, справедливо обавляючись, щоб козак не учинив якої наруги над кістками славетного лицаря. Сей дорогий „депозит” дочасно зложила вона в Кракові, в єзуїтській костьолі, маючи замір вернутись з ним знову до Острога по „успокоєнні ойчизни”. Коли в серпні 1649 року Ляхи під Заборвом замирнулися з козаками, Волинські панн-утікачі повірили, що вже настало оте „успокоєне”, і стали вертатись до своїх домівок. У слід за ними вернулась і Анна-Альоїза до свого Острога, оплакала сліди козацького розору та руйнування і зараз заходилась поправляти, що можна було ще справити. Але не минуло й року, як знову почалась війна з козаками і нещасна унука князя Константина Острожського мусіла знову — на сей раз вже навіки — покинути рідний край, свої городи й замки, безмірні маєтності й незлічені багатства і тікати до чужої країни, тулячись по чужих кутках. А козацькі загони знову навідалися до Острога і вдруге спалили й зруйнували усе, що тільки нагадувало про католицтво та Єзуїтів.

В Польщі ясновельможна вигнанка знайшла теплий притулок в людній, яких вона ніколи не почитала за чужих: з початку вона оселилась в Калішу, при єзуїтським колегіумі, а потім проживала в маєтностях, що належали до Познанського колегіуму. „І справдилось — пишуть її біографи — давнє почите сїєї Анни про-